

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ОПШТИНА МАКЕДОНСКИ БРОД

Бр. 13-325/11
12.06. 2024 година

ПРЕТХОДЕН ИЗВЕШТАЈ

**РЕВИЗИЈА НА ПРОЦЕСОТ НА УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ ВО
ОПШТИНА КРИВОГАШТАНИ**

Доставено:

Градоначалник на Општина Кривогаштани
Одделение за финансиски прашања во Општина Кривогаштани
Досие во Одделението за внатрешна ревизија Општина Македонски Брод

Македонски Брод, Јуни, 2024 година

СОДРЖИНА

Насловна страна	1
Содржина	2
1.ИЗВРШНО РЕЗИМЕ	3
1.1.Вовед и општи информации	
1.2.Предмет на ревизија	
1.3.Опфат на ревизија	
1.4. Цели на ревизијата	
1.5. Утврдена состојба	
1.6. Заклучок	4
2.ДЕТАЛЕН ИЗВЕШТАЈ	
2.1.Вовед	5
2.1.1. Основ за спроведување на ревизија	
2.1.2.Предмет и опфат на ревизијата	
2.1.3. Цели на ревизијата	
2.1.4.Опис на користена ревизорска Методологија	
2.1.5. Податоци за претходните ревизорски извештај	
2.1.6. Место и период на вршење на ревизијата	
2.2. Опис на процесот	6
2.3.Наоди, заклучоци и препораки според контролните цели	7

1. ИЗВРШНО РЕЗИМЕ

1.1. Вовед и општи информации

Основ за спроведување на ревизијата на Процес на управување со ризици во Општина Кривогаштани, претставуваат Стратешкиот план за внатрешна ревизија од 2024-2026 година и Годишниот план за 2024 година, законските и подзаконските акти кои го уредуваат процесот на управување со ризици како и Меѓународните стандарди за професионално извршување на внатрешната ревизија.

1.2. Предмет на ревизија

Предмет на претходниот извештај е извршена ревизија на процесот на управување со ризици во општина Кривогаштани.

1.3. Опфат на ревизија

Ревизијата претставува активност спроведена од страна на внатрешниот ревизор, со цел да обезбеди соодветни, веродостојни и доволни ревизорски докази како основ за давање на ревизорскиот заклучок за предметот на ревизија. Со ревизијата е опфатен „Процес на управување со ризици“ во општината во преземањето на мерки и активности од страна на надлежните органи од поставување на цели, утврдување на ризици, проценка на ризици постапување по ризиците се до следење и известување за ризиците.

1.4. Цели на ревизијата

Клучна цел на внатрешната ревизија е да обезбеди доволно соодветни докази, за да се добие разумно уверување дека е воспоставен добар систем на управување со ризиците од работењето кој ќе обезбеди остварување на целите и користење на средствата правилно, етички, економично, ефикасно и ефективно.

1.5. Утврдена состојба

Градоначалникот на општина Кривогаштани, по укажувањето од страна на ревизијата со Решение број 09-372/1 од 12-03-2024 година има формирано работна група со работни задачи да ги ажурира постоечките процедури и да изготви нови политики, процедури и активности поврзани со финансиското управување и контрола. Групата е составена од раководителите на одделенијата, кои најмногу ги познават сопствените работни процеси.

Оваа група има изготвено повеќе процедури за најклучните работни процеси, со определени цели на процесите и утврдени ризици.

Работната група има назначено координатор на работната група. Координаторот на работната група подоцна ги има поврзано утврдените процедури на процеси во мапа на процеси. По спроведена анализа на ризиците изготвен е Регистар на ризици и Стратегија за управување со ризици.

При изготвувањето на регистар на ризици утврдени се ризиците со користење концептуален пристап, каде расудувањето на лицата вклучени во изготвувањето на

процедурите е основа за утврдување на степенот на влијанието и веројатноста за да се одреди колкав е тој ризик, без примена на некој аналитички пристап за анализа.

1.6.Заклучок

По спроведената ревизија на интерните акти поврзани со процесот на управување со ризици, можеме да дадеме разумно уверување дека е воспоставен добар систем на управување со ризиците од работењето кој ќе обезбеди остварување на целите и користење на средствата правилно, етички, економично, ефикасно и ефективно. Изготвени се голем дел од интерните акти за имплементирање на процесот на управување со ризици во општината, согласно насоките за процес за управување со ризици дадени од Министерството за финансии –Централна единица за хармонизација. Акциски план за отстранување на слабостите не беше изготвен и истиот е изготвен во текот на ревизијата, со активно вклучвање во работата на работната група за имплементирање на процесот на управување со ризици. Во однос на известувањето како завршен дел од процесот на управување со ризици, можеме да констатираме дека тоа се прави само во одделението за финансиски прашања, каде што известувањето се спроведува во рамки на подготовката на Годишниот финансиски извештај.

2. ДЕТАЛЕН ИЗВЕШТАЈ

2.1. Вовед

2.1.1. Основ за спроведување на ревизија

Основ за спроведување на ревизијата на Процес на управување со ризици во Општина Кривогаштани, претставуваат Стратешкиот план за ревизија 2024-2026 година и Годишниот план за ревизија за 2024 година, законските и подзаконските акти кои го уредуваат процесот на управување со ризици како и Меѓународните стандарди за професионално извршување на внатрешната ревизија.

2.1.2. Предмет и опфат на ревизијата

Предмет на ревизијата претставува процесот на управување со ризици. Ревизијата опфаќа разгледување на целата документација за процес на управување со ризици каде се опфатени следните чекори поставување на цели, утврдување на ризици, проценка на ризици, постапување по ризиците, следење и известување за ризиците.

2.1.3. Цели на ревизијата

Цел на внатрешната ревизија е да се добие разумно уверување дека е воспоставен добар систем на управување со ризиците од работењето кој ќе обезбеди остварување на целите и користење на средствата правилно, етички, економично, ефикасно и ефективно.

Контролни цели:

- Изготвена е стратегија за управување со ризици
- Изготвена е мапа на процеси и регистар на ризици, кои ќе ги утврдат и рангираат сите значајни ризици со кои се соочува општината (стратешки ризици) и организационите единици во состав на општината (оперативни ризици),
- Направено е рангирање влијание/веројатност,
- Јасно се утврдени надлежностите, одговорностите и отчетноста за управување со ризикот,

Подигната свеста кај вработените за принципите и придобивките кои се вклучени во процесот на управување со ризикот,

2.1.4. Опис на користена ревизорска Методологија

Ревизијата е извршена во согласност со Стратешкиот и Годишниот план за внатрешна ревизија, Законот за јавна внатрешна финансиска контрола, Правилникот за начинот на извршување на внатрешната ревизија и начинот на известување за ревизијата и Меѓународните стандарди за професионално извршување на внатрешната ревизија. Со стандардите се бара ревизијата да се планира и подготви, со цел да се идентификуваат ризиците, значајните грешки, неправилности и неусогласености да се обезбеди точно, објективно, концизно,

конструктивно и навремено известување. Во текот на ревизијата користени се следните методи, разгледување на документацијата, интервју со раководителите на одделенијата во општината, утврдување и евидентирање на системот.

2.1.5. Податоци за претходните ревизорски извештаи

Не е вршена ревизија и не е издаден извештај за ревизија на процесот на управување со ризици во општина Кривогаштани.

2.1.6. Место и период на вршење на ревизијата

Ревизијата е извршена во општина Кривогаштани, во периодот од 01.04.2024 до 30.06.2024 година.

2.2. Опис на процесот

Една од компонентите на финансиското управување и контрола е процесот на управување со ризици.

Управување со ризик е процес на утврдување и оценка на внатрешните и надворешните ризици кои може негативно да влијаат на исполнувањето на целите на субјектот и спроведување на потребните контроли со цел за изложеноста на ризик да биде на прифатливо ниво или да се намалат последиците од можен ризик на прифатливо ниво. Процесот на управување со ризици се одвива во неколку чекори: поставување на цели, утврдување на ризици, проценка на ризици, постапување по ризиците, следење и известување за ризиците

Раководителот на субјектот е одговорен за утврдување на целите, а за нивното остварување се одговорни и раководителот и вработените.

Управувањето со ризиците е спречување или намалување на влијанието/веројатноста на настаните кои можат да го попречат остварувањето на целите и максимизирање на можностите кои ќе помогнат за остварување на целите. Поради тоа ефикасното управување со ризиците треба да биде насочено кон стратешките и оперативните цели.

Утврдувањето на ризикот вклучува утврдување на потенцијалните настани и причината за нивно појавување, како и потенцијалните последици од нивно појавување.

Управување со ризиците е дел од процесот на планирање и донесување одлуки

За да стане управувањето со ризиците составен дел на процесот на планирање и донесување одлуки, потребно е вработените во општината да размислуваат за можните ризици при подготовка на стратешките, оперативните и финансиските планови и програми, а комуникацијата за утврдените ризици да стане пракса на ниво на кое се донесуваат соодветни одлуки бидејќи оние кои донесуваат одлуки мора да ги имаат

информациите за ризиците кои со нив се поврзани. Ризиците се јавуваат во различни фази на процесот на управување.

2.3. Наоди, заклучоци и препораки според контролните цели

При изготвување на програмата за ревизија и во текот на ревизијата со утврдување на неколку битни контролни цели на ревизијата дојдовме до следните наоди, препораки и заклучоци:

-Изготвена Стратегија за управување со ризици и други интерни акти

Во Општината изготвена е Стратегија за управување со ризик. Стратегијата е изготвена согласно Законот за јавна внатрешна финансиска контрола и Насоките за управување со ризици дадени од Министерството за финансии- Сектор за јавна внатрешна внатрешна финансиска контрола. Стратегијата за управување со ризици последно е ажурирана со број 03-354/1 од 06-03-2024 година

Во насока на подобрување на процесот за управување со ризици се изготвува Годишен план за проценка на ризици од корупција, кој се ажурира на годишно ниво и Годишен план за спречување од корупција, кој исто така се ажурира на годишно ниво.

Акциски план за отстранување на слабостите по укажување од страна на ревизорскиот тим е изготвен во текот на ревизијата, со активно вклучување во работата на работната група за имплементирање на процесот на управување со ризици, која е формирана со Решение број 09-372/1 од 12.03.2024 година во која учествуваат раководителите на одделенијата на општинската администрација.

Во однос на известувањето како завршен дел од процесот на управување со ризици, можеме да констатираме дека тоа се прави само во одделението за финансиски прашања, каде што известувањето се спроведува во рамки на подготовката на Годишниот финансиски извештај.

Имајќи го тоа во предвид ревизијата не дава препорака.

-Изготвена мапа на процеси и регистар на ризици, кои ќе ги утврдат и рангираат сите значајни ризици со кои се соочува општината.

Со донесувањето на законот за јавна внатрешна финансиска контрола, преземени се сите активности од раководството, преку посетување на обуки, организирани од Министерството за финансии-Централна единица за хармонизаја, изготвена е мапа на процеси.

Од страна на Раководителите на одделенија во општината, за сопствените процеси изготвено е: попис на работните процеси; опишување на работните процеси, активностите и целите, а потоа истите ги поврзале во мапа на работни процеси. Утврдени се целите и активностите, како и можните ризици во процесите. Изготвен е Регистар на ризици во кој се утврдени и рангирани сите ризици со кои се соочува општината и сите сектори и оделенија односно вработените во нив, кој ќе помогне во про-активно управување со ризикот. При изготвувањето на регистар на ризици

утврдени се ризиците со користење концептуален пристап, каде расудувањето на лицата вклучени во изготвувањето на процедурите е основа за утврдување на степенот на влијанието и веројатноста за да се одреди колкав е тој ризик, без примена на некој аналитички пристап за анализа.

Рангирањето на ризиците е направено во зависност од веројатноста за појавивање и очекуваното влијание. Јасно се утврдени надлежностите, одговорностите и отчетноста за управување со ризикот.

-Направена е проценка на внатрешните контроли

Контролните активности се политики и процедури кои помагаат во процесот на управување со ризици. Тие помагаат да се преземат неопходните активности за решавање на ризиците со цел постигнување на целите на субјектот. Контролните активности се јавуваат во организацијата, на сите нивоа и во сите сфери на функционирање во општината. Тие вклучуваат голем број на активности како што се различни одобренія, овластувања, проверки, усогласувања, преглед на оперативното работење, заштита на средствата и поделба на должностите. Овие контроли се воспоставени за намалување на откриените ризици и во голема мера во текот на ревизијата се воспостави дека се квалитетни и ризикот е сведен на ниско ниво или целосно е отстранет.

- Подигната е свеста кај вработените за принципите и придобивките кои се вклучени во процесот на управување со ризикот

Од спроведената ревизија на процесот на управување со ризици можеме да констатираме дека свеста на вработените односно разбирањето за процесот на управување со ризици не е на завидно ниво. Во текот на изготвувањето на интерните акти поврзани со процесот на управување со ризици и нивна имплементацијата воглавно се вклучени раководителите на одделенијата, но сите немаат посетувано обука.

Мислење:

Од горе наведеното можеме да констатираме дека процесот на управување со ризици во општина Кривогаштани **во голема мера е имплементиран**, што придонесува да обезбеди остварување на целите и користење на средствата правилно, етички, економично, ефикасно и ефективно.

Изготвил

Велјанка Србиноска
-Внатрешен ревизор

Контролирал

Билјана Бошкоска
-Раководител на одделение